

MIKROAALTOUUNISSA VÄRJÄYS KASVIVÄREILLÄ

Mikroaaltouunissa voit värjätä pieniä eriä kirjavan yksiväriseksi tai moniväriseksi puretteiden tai eri värikasvien avulla. Mikrouunia voidaan käyttää myös apuna koevärjäyksissä. Mikrouuni on nopea ja energiataloudellinen ”joka kodin” väline. Samaa mikroaaltouunია voidaan käyttää myös ruuanlaittoon kun se pyyhitään huolellisesti ennen ja jälkeen värjäyksen. Värjäysastiat varataan vain värjäykseen! Pidä huolta keittiösi puhtaudesta värjäyksen jälkeen.

Värjää noin 200 - 300 g kerrallaan. Suurempi erä ei mahdu mikrouuniin ja sen värjäys ei enää ole taloudellista.

Värjättävä materiaali	Raakavillaa, karstalevyä, lankaa tai valmis pieni tuote.
Tarvikkeet	mikroaaltouuni mikrouuniastioita, joita käytetään vain värjäämiseen mikrouunikelmua tai kannet mikroastioihin korkillisia pulloja mitta-astioita, kippoja ja kuppeja vaaka lusikoita, kauha ja siivilä suppilo ämpäreitä (vedenkeitin)
Kemikaalit	Aluna Viinikivi Rautavihtrilli (Kuparivihtrilli)
Kasvivärit	Väreinä kannattaa käyttää kasvivärejä jotka ovat herkkiä puretteiden vaikutuksille esim. koivu, krappi, pietaryrtti...
Väriliemen valmistus	Väriliemet voit valmistaa joko mikroaaltouunissa tai perinteisesti kattiloissa keittäen. Valmista värilientä tarvitaan noin 1 litra 100 grammaa lankaa kohden. Kun et tarvitse paljoa värilientä kerralla, on mikrouuni kätevä värin irrottamiseen. Täytä mikroastian pohja kasveilla ja kaada päälle kuumaa vettä, niin että kasvit peittyvät. Peitä astia kelmulla tai kannella (jätä pieni rako kulmaan) ja keitä väriä mikrossa irti vähintään 20 min. Tarkista välillä ettei vesi ole haihtunut ja lisää tarpeen tullen kuumaa vettä. Kattilassa voit valmistaa enemmän värilientä kerralla. Kattilassa liedellä, kssulla tai avotulella väriä keitetään irti kasvista yleensä noin tunti, kasvista riippuen. Kasveista voidaan usein keittää toinen väri, joka saattaa olla eri sävyinen kuin ensimmäinen. Siivilöi väriliemestä kasvinosat pois.

Puretteen valmistus	<p>Pureteaine lisätään kuumaan veteen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aluna 100 g/1 l • Viinikivi 50 g/1 l (liukenee huonosti, sekoita ennen käyttöä) • Rauta 10 g/l • (Kupari 20 g/l) <p>Pullota puretteet, jotta niitä on helppo kaataa ja loppu purete on helppo säilyttää.</p>
Värijääminen	<p>1. Värijää joko a) kirjopuretuksena tai b) kirjovärijäyksenä:</p> <p>a) Kirjopuretuksessa kuivan langan päälle kaadetaan kuuma tai lämmin kasviväriliemi ja sen päälle kaadetaan eri puretteet tai ensin puretteet ja sitten väriliemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aseta langat mikroastian pohjalle kuivana. • Kaada päälle värilientä niin, että langat juuri ja juuri kostuvat ja peittyvät, noin 9 dl/ 100 g lankaa. Kuuma liemi imeytyy helpommin kuituihin. Painele lankoja varovasti kauhalla, varmistaaksesi niiden tasainen kostuminen. • Kaada päälle puretteet haluamallasi tavalla, yhteensä noin 1 dl/100 g lankaa. <p>b) Kirjovärijäyksessä langan päälle kaadetaan eri kasviväreistä keitetyt väriliemet joihin on lisätty aluna ja viinikivi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lisää kuumiin tai lämpimiin väriliemiin aluna ja viinikivi. 100 grammalle lankaa 1 litra värilientä, alunaa 10 g ja viinikiveä 5 g. Voit käyttää myös muita puretteita. • Kaada värijäysliemet kuivan langan päälle haluamallasi tavalla. <p>2. Peitä astia kelmulla tai kannella, niin että höyryä pääsee pois astiasta vain vähän.</p> <p>3. Säädä mikroaaltouuni täydelle teholle, kunnes liemi kiehuu. Vähennä teho puoleen noin 10 - 30 minuutiksi (materiaalin määrästä riippuen).</p> <p>4. Nosta astia pois uunista ja anna jäähtyä hiljalleen.</p> <p>5. Huuhtelee värjätty jäähtynyt materiaali.</p> <p>6. Kuivaa varjossa.</p>
Tietoja	<p>Tompson Frances ja Tony. 1987. Synthetic Dyeing Milner Ann.1992. The Ashford Book Of Dyeing Anna-Karoliina Tetri. 2008. Luonnonvärijäys paivi.vaarula@hamk.fi</p>

